

Kunnskapsdepartementet

postmottak@kd.dep.no

Vårt arkiv: 441
Vår fil: B12-OH008
Saksbehandler: Ove Helset

Dato: 4. mai 2012

Hørings svar – NOU 2012:1 Til barns beste

FFO viser til høringsbrev datert 6.2.2012 der vi inviteres til å komme med hørings svar på NOU 2012:1 Til barns beste.

FFO er enig i utvalgets vurdering om at det er behov for en mer presis utforming av regelverket i form av en ny lov om barnehager. Dette har utvalget langt på vei lykkes i, og FFO støtter utvalgets innstilling til ny barnehagelov og håper dette arbeidet følges opp i sin helhet av Kunnskapsdepartementet.

FFO er også positiv til at forslaget til ny barnehagelov har fått et eget kapittel for barn med særskilte behov. Dette vil øke funksjonshemmede og kronisk syke barns rettssikkerhet og mulighet til deltakelse.

FFO ønsker å trekke frem enkelte tiltak som særlig positivt, og som vi mener vil bidra til å øke rettssikkerheten og kvaliteten på tilbudet til barn med funksjonshemming:

- Lovfestet bemanningsnorm og økt pedagogtetthet.
- Saksbehandlingsfrister i PP-tjenesten og muligheten for å treffe midlertidige enkeltvedtak.
- Fratrekk i foreldrebetalingen når barn mottar spesialpedagogisk hjelp.
- Presisering av barnehagens ansvar for å ta del i arbeidet med å ivareta barns behov for et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset tjenestetilbud (individuell plan).
- Plikt for kommunene til å ha en tilskuddsordning som barnehager kan søke støtte om til tiltak for å sikre at funksjonshemmede barn får likeverdige muligheter til deltakelse.
- Barns rett til et godt fysisk og psykososialt miljø i barnehagen.

Grunnbemanning og pedagogisk bemanning

FFO støtter forslaget om lovfestet bemanningsnorm og økt pedagogtetthet. Dette vil heve kvaliteten på barnehagens tilbud til alle barn. Dette krever en opptrappingsplan og det må følge midler med. Forslaget om å innføre dette i 2020 mener FFO er lite ambisiøst, og håper at dette iverksettes raskere.

Utdanning og kompetanseutvikling

FFO støtter utvalget i at det er viktig at alle barnehager har et system som sikrer personalet i barnehagen nødvendig kompetanseutvikling, og at dette først og fremst er eiers ansvar. Vi er også enige i at det må tilføres flere ressurser til kompetanseutvikling i barnehagen, både fra kommunalt og statlig hold. For FFO er det også viktig å understreke at Kompetanseheving blant barnehagepersonale er en suksessfaktor som må prioriteres.

Blant FFOs medlemsorganisasjoner etterspørres økt kunnskap om barn med funksjonshemninger og særskilte behov. Et eksempel er kunnskap om språkvansker, og hva normal språkutvikling er. FFO vil presisere at en del av kompetansen som barnehagene må ha, er spesialpedagogisk kompetanse og kompetanse i forhold til tverretatlige samarbeidsprosesser og koordinering av tjenester til barn med funksjonshemming (i barnehage) og deres foreldre.

Barns rett til et godt fysisk og psykososialt miljø i barnehagen

Utvalget foreslår å innføre en bestemmelse som regulerer det fysiske og psykososiale miljøet i barnehagen. FFO mener dette er svært bra, og viser at utvalget ser at det er viktig at barn får gode oppvekst- og utviklingsmuligheter, og at barns behov blir tatt på alvor. Dette er bestemmelser som legger til rette for inkludering og integrering.

Vedtak om spesialpedagogisk hjelp skal følge eleven

Det er kommunen som har ansvaret for å oppfylle retten til spesialpedagogisk hjelp for alle som er bosatt i kommunen. Ved flytting er det den nye kommunen som overtar ansvaret og må fatte eventuelt vedtak som tildeler spesialpedagogisk hjelp. FFO støtter utvalgets forslag om at det lovfestes at et vedtak som spesialpedagogisk hjelp gjelder for den tiden som følger av vedtaket, også om barnet flytter til en ny kommune.

Individuell plan

FFO støtter at bestemmelser om individuell plan hjemles i barnehageloven, forstått som at barnehagen skal, når det er nødvendig, delta i samarbeid om utarbeiding og oppfølging av tiltak og mål i individuell plan etter helselovgivningen og sosiallovgivningen.

Tilsyn

FFO mener det er svært uheldig at en eier skal føre tilsyn med seg selv, og at en sentral tilsynsmyndighet vil ha mange fordeler. FFO har ikke falt ned på en anbefalt modell for dette, selv om flere alternativer er diskutert i utredningen. Det er viktig at det er et tydelig skille mellom kommuneadministrasjon og tilsynsmyndighet, og dagens ordning gir ikke tilstrekkelig avstand og habilitet i tilsynssaker.

Kommentarer til lovteksten:

§ 40 Rett til spesialpedagogisk hjelp

Utvalget understreker i sin merknad til § 40 at denne retten også gjelder barn med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK).

FFO viser til prop. 84 L (2011-2012), som ligger til behandling i Stortinget per april 2012. Her ligger det endringsforslag som synliggjør retten til opplæring i ASK tydeligere enn det tidligere har gjort, og FFO mener det er naturlig at Kunnskapsdepartementet tar dette inn i ny barnehagelov.

§ 40 Foreldrebetaling

FFO støtter utvalget i å videreføre fratrukk for foreldrebetaling når barn mottar spesialpedagogisk hjelp. For FFO har det hele tiden vært et poeng at spesialpedagogisk hjelp skal være gratis. Det er et prinsipp som dreier seg både om familienes økonomi og at denne typen hjelp ikke er fastsatt til å skje i barnehagen.

§ 41 Kommunens ansvar

«Kommunen skal etter søknad fra barnehagene fatte vedtak om tilskudd til særlig tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne slik at disse sikres et likeverdig barnehagetilbud».

FFO har ved flere anledninger uttalt seg kritisk til overgangen til rammefinansiering av barnehagesektoren. Særlig har FFO uttrykt bekymring for at tilskuddsordningen som gikk til tilrettelegging av fysiske og personalmessige forhold i barnehagen for å tilrettelegge for barn med behov for særskilt tilrettelegging også ble lagt inn i rammen. Dette kan bidra til at en stram kommuneøkonomi går ut over barn i barnehagen med særskilte behov.

FFO støtter derfor forslaget om å gi kommunene en plikt til å ha en tilskuddsordning som barnehager kan søke om støtte fra, gjerne etter mal fra den tidligere tilskuddsordningen. FFO vil også påpeke at forslaget forutsetter at kommunene følges opp slik at den økonomiske rammen for tilskuddsordningen ikke settes for lavt.

§ 41 Kommunens ansvar

«Ved tildeling av plass i barnehage, kan kommunen i særlige tilfeller legge vekt på barnehagens mulighet for tilrettelegging. Et særlig tilfelle vil være at tilrettelegging vil medføre uforholdsmessige byrder».

FFO er usikre på hva utvalget har ment i § 41s tredje ledd. FFO stiller spørsmål til om dette kan bidra til at enkelte barnehager kan få en utilsiktet status som «spesialbarnehager». I FFOs øyne er dette uheldig.

§ 43 Rett til å kreve undersøkelse og medvirkning. Personalets handlingsplikt.

FFO er svært positiv til forslaget om å innføre saksbehandlingsfrister i PP-tjenesten. Dette har FFO tatt til orde for i flere sammenhenger. Ifølge Riksrevisjonen har 70 % av PP-tjenestene over tre måneders gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra tilmelding til sakkyndig vurdering foreligger. 25 % har en saksbehandlingstid på over seks måneder.

Dette er svært uheldig, særlig sett i lys av at det er dokumentert hvor viktig det er å igangsette tiltak så tidlig som mulig for å sikre et godt tilbud til enhver som har krav på det gjennom opplæringsloven.

FFO viser til en samlet kontroll- og konstitusjonskomite på Stortinget som i behandlingen av Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon av spesialundervisningen i skolen konkluderte med at en saksbehandlingstid i PP-tjenesten på over tre måneder er for lang:

“Komiteen vil videre presisere behovet for å sikre at sakkyndigvurdering foreligger raskest mulig, og mener departementet bør vurdere forslag om lovfesting av maksimal behandlingstid”.

FFO mener at Øieutvalgets forslag om å innføre en bestemmelse i barnehagen som angir saksbehandlingsfrister for når utredning av barn med særskilte behov senest skal foretas er riktig og viktig.

FFO støtter også forslaget om å lovfeste muligheten for å treffe midlertidige vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

§ 47 Helsetjenestetilbud

FFO synes ikke utvalget går langt nok i å plassere ansvaret for legemiddelhåndtering i lovforslaget.

Til tross for at det foreligger et rundskriv, samt nasjonale rutiner fra Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet, er fortsatt ansvaret for legemiddelhåndtering i barnehagen uklart. Det er positivt at det åpnes for å fastsette forskrift om helsetilsyn og medisinsk hjelp til barn i barnehager, men FFO holder fast på at det er behov for en mer tydelig ansvars plassering.

Det er i dag ikke mulighet til å klage til Fylkesmannen på saker som er relatert til legemiddelhåndtering, da barnehagen ikke fatter enkeltvedtak i disse sakene. Da har ikke foreldre og foresatte noen lovmessig muligheten til å kunne klage på manglende oppfølging. Dette mener FFO er svært uheldig.

§ 48 Tegnspråkopplæring

FFO reagerer på formuleringen i denne paragrafen, der det presiseres at «*barn under opplæringspliktig alder som har særlige behov for tegnspråkopplæring, har rett til slik opplæring*». Dette er i FFOs øyne en uheldig formulering, og håper departementet i det videre arbeidet med NOU-en sikrer at alle barn under opplæringspliktig alder som har behov for tegnspråkopplæring, får en rett til dette.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESGRUPPE

Knut Magne Ellingsen/s
Leder

Liv Arum
Generalsekretær